

Exkursioner med förskolegrupper i projektet Vattencirkeln 2025

Naturifokus

På uppdrag av Eslövs kommun

Sammanfattning

Det har varit en stor upplevelse att få möta förskolebarn och pedagoger i Eslövs kommun under hösten! Mycket glädje och upptäckarlusta! Fantastiskt att få upptäcka nya platser tillsammans med grupperna och känna att man hjälpt dem att hitta en ny plats att gå till! Flera pedagoger har berättat att de inte hade någon aning om att platsen fanns så nära dem.

Totalt 26 barngrupper har varit ute med sina pedagoger. Totalt 274 barn och 54 pedagoger (de kan ibland ha räknats två gånger om samma pedagog följt med mer än en gång).

Höjdpunkten har varit hävningen och att titta på och studera djuren tillsammans med barn och pedagoger. Ofta har även pedagogerna blivit fascinerade över vad man kan hitta i vattnet!

Vi har hittat ryggsimmare, buksimmare, vattenskalbaggar, vattenmärlor, dagsländlarver, flicksländlarver, trollsländlarver, vattengräsuggor, iglar, skraddare mm. Samt sett fåglar som gräsänder, häger och sothöna!

Det behövs inte ett stort område för att vara en stor tillgång för att upptäcka naturen ute! Ett av de finaste ställena är en damm nära Bäckdala lekplats. Den har både fin ängsflora och spännande fynd i vattnet. Man kan vandra runt den lilla dammen och gå över bäcken på en liten bro i andra änden. Mitt i dammen finns det en liten ö! En fin plats att följa året runt!

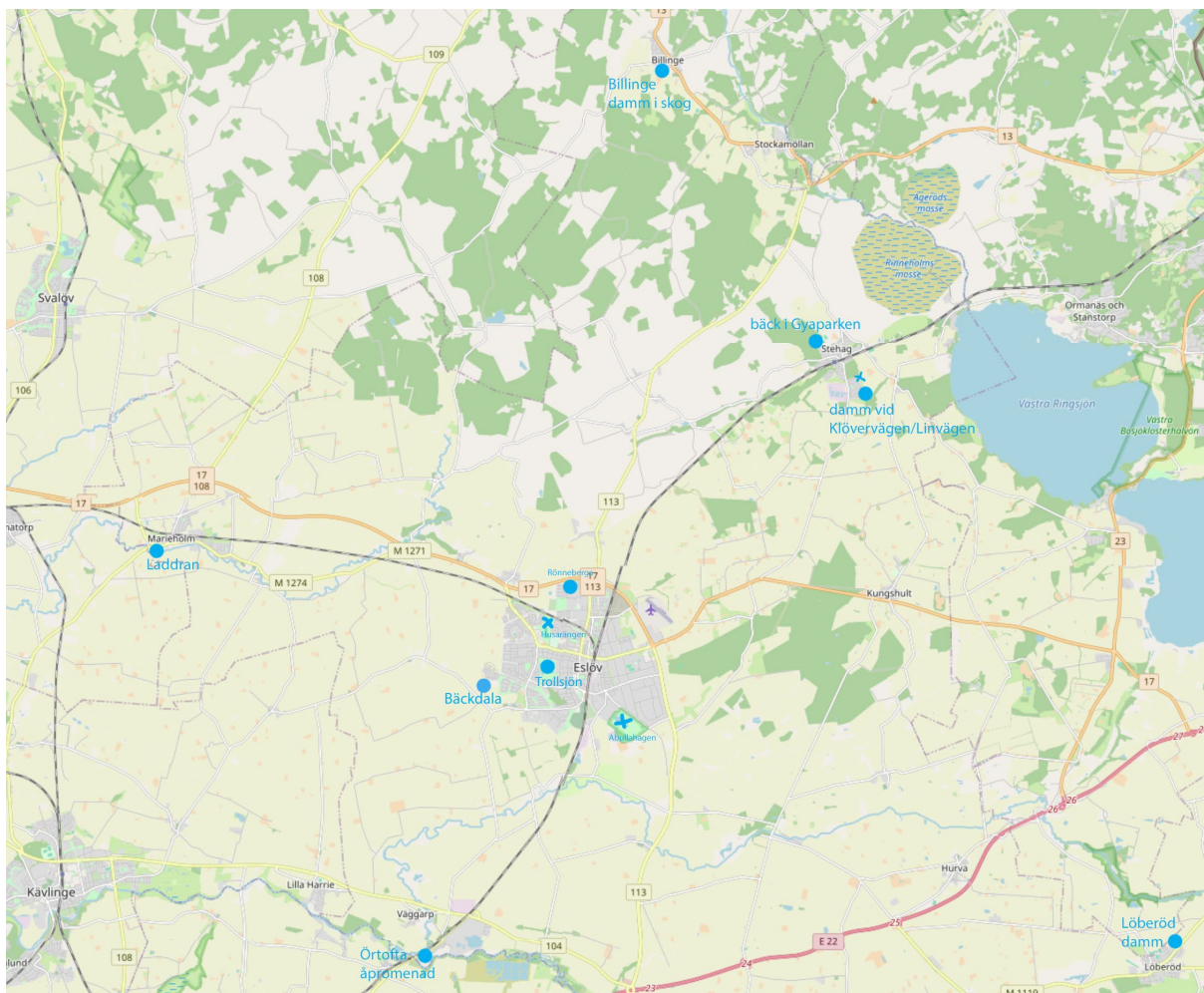
Vi hoppas att det kan bli fortsättning på projektet – att vi kan få möta förskolegrupperna igen i nya äventyr! Samt att kanske skolor kan få ta del av de platser vi hittat också? Här finns ideer på både vatten- och landteman https://naturifokus.se/?page_id=5741 för olika åldrar!

Grupper som har deltagit i exkursionerna:

DATUM	ÅLDER	FÖRSKOLA	GRUPPER	BARN	PED.	PLATS	FÖRBERETT	
10 juni	4-5år	Gladbackens förskola	1	13	4	Harlösa vid bäck nedanför Harlösa gården	hade skrivit ut memorybilderna	Fågelvandring med hemmagjord kikare toapappersrullar, gädsmyg, blåmes, kungsfiskare - hävning - titta på djur - benkoll
18 aug.	4-5	Socketoppens förskola	1	11	3	Kävlingeån i Örtofta	Memory	Hävning, benkoll, fågelpromenad, trollsländeleken, fingret på näsan
10 augusti	4-5 år	Hasslebo förskola	1	13	3	Stehag bäck i Gyaparken	Memory	Vandra till bäcken, fånga småkryp, prata om grodans år, trollsländor och bin
20 augusti	4-5 år	Hasslebo förskola	1	13	3	Stehag bäck i Gyaparken	Memory	Vandra till bäcken, fånga småkryp, prata om grodans år, trollsländor och bin
21 augusti	3-4 år	Hasslebo förskola	1	11	3	Stehag bäck i Gyaparken	Memory	Vandra till bäcken, fånga småkryp, prata om grodans år, trollsländor och bin
22 aug.	4-5 år	Socketoppens förskola	2	16	3	Kävlingeån i Örtofta	Memory	Hävning, benkoll, fågelpromenad, trollsländeleken, kåsmemory, fingret på näsan, visade upp material inne på förskolan på lunchen
26 aug.	4-5 år	Ångabo förskola	1	10	2	Bäckdala	Ja, gjort memory	Hävning, benkoll, promenad runt dammen
28 augusti	4-5 år	Billinge förskola	1	10	2	Damm nära skola	Knappast	Häva, men dammen var till 99% uttorkad. Grodans år och trollsländans liv. Besöka barnens koja i skogen.
4 september	4 år	Ekebackens fsk	1	10	2	Bäckdaladammen	Memory, sett filmer	Häva i damm. Sagan. kika på kungsfiskare. Prata med sothönsungar.
9 september	4 år	Blåsippans fsk	2	20	2+2	Bäck i Gyaparken	Memory, sett filmer.	Häva i bäcken, vattnets kretslopp, Marie (miljöstrateg) från kommunen fotograferade
11 september	4 år	Mariebo fsk Marieholm	1	10	2	Damm och å vid fsk	Nej	Hävning, vattnets kretslopp och betydelse, grodans år, handledning av pedagoger
16 sept	5 år	Blåsippans fsk	2	22	4	Bäck i Gyaparken	Nej	Häva i bäcken, vattnets kretslopp, grodans år
17 sept	4 år	Munkebo fsk	2	25	4	Bäckdala	Kikare	Häva i båda dammar, titta på fåglar i och runt dammarna, vattnets betydelse, grodans år och trollsländans liv
18 sept	5 år	Munkebo fsk	2	22	4	Bäckdala	Lite	Häva i båda dammar, titta på fåglar i och runt dammarna, vattnets betydelse, grodans år och trollsländans liv
19 sept	5 år	Aspebo fsk Löberöd	1	6	2	Damm nära förskolan	memory	Hävning, benkoll, rörelser till trollsländans livscykel, kåsmemory. Trolle trollslända o Grälle Grävling var maskotar!
23 sept	5 år	Vitsippans fsk	1	13	2	Bäckdala dammar	Nej, barnen visste inte vad vi skulle göra	Häva i båda dammar, titta på fåglar i och runt dammarna, vattnets betydelse, grodans år och trollsländans liv
24 sept	5 år	Vitsippans fsk	1	13	2	Bäckdala dammar	Nej, men väldigt entusiastiska barn och pedagog	Häva i båda dammar, titta på fåglar i och runt dammarna, vattnets betydelse, grodans år och trollsländans liv
25 sept	5 år	Violens fsk	1	12	3	Trollsjön	Absolut: kikare, sett film, pratat mycket innan	Häva på flera ställen runt sjön, titta på fåglar, grodans år, trollsländans liv, lek på lekplats
14 okt	4-5 år	Mariebo fsk Marieholm	1	8	2	Laddran	Ja	Hävning i Laddran och i ån. Titta på djur. Kåsmemory. Benkoll
21 okt	4-5 år	Mariebo fsk Marieholm	1	6	2	Laddran	Ja	Hävning i Laddran och i ån. Titta på djur. Kåsmemory. Benkoll
13 nov	4-5 år	Violens förskola	1	10	2	På förskolan	Varit ute själva och hävat när guide blev sjuk	Ta med djur till förskolan. Benkoll. Fågelexpedition inne. Fingret på näsan. Natlsändeleken. Sångar om djur.
			26	274	54			

Platser vi har varit på:

Det var lågt vattenstånd under hösten vilket gjorde det svårare att hitta bra platser.

Utanför kartan ligger även plats i Harlösa – vid bäck nära Harlösagården.

Blå prick = platser som fungerar bra för grupper. Rönneberga i Eslöv har mycket stenbumlingar kring dammen, vilket kan göra den svårtillgänglig dock. Dammen i skogen i Billinge var uttorkad, men skulle kunna fungera bra på våren. Damm vid Klövervägen/Linvägen i Stehag hade för lite vatten, men är säkert fin att vara vid när det är högre vattenstånd. Husarängen hade mycket lite vatten och tveksamt om det är möjligt att håva där även vid högvatten. I Abullahagen går det mycket nyfikna kor, så tveksamt om det är ett bra ställe. Det var algblooming i Trollsjön, men dammen bredvid gick att vara vid. Dock mycket uppväxt och inte så lätt att komma till.

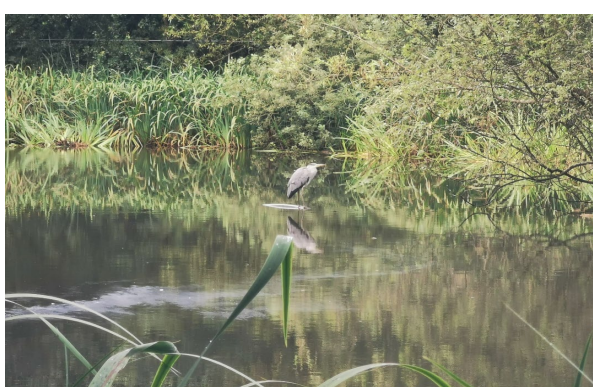
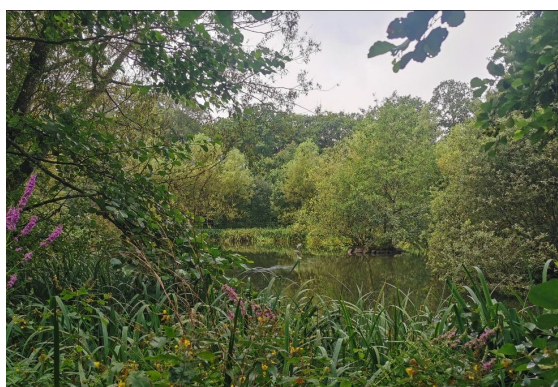
Fantastiskt fina ställen att undersöka vattenlivet, även vid torrperioder, var dagvattendammen i Löberöd, dammen nära Bäckdala lekplats i Eslöv, samt

Kävlingeån vid å-promenaden i Örtofta. Laddran också mycket fin, mycket uppväxt kring dammen nu på hösten men på våren är det säkert lättare.

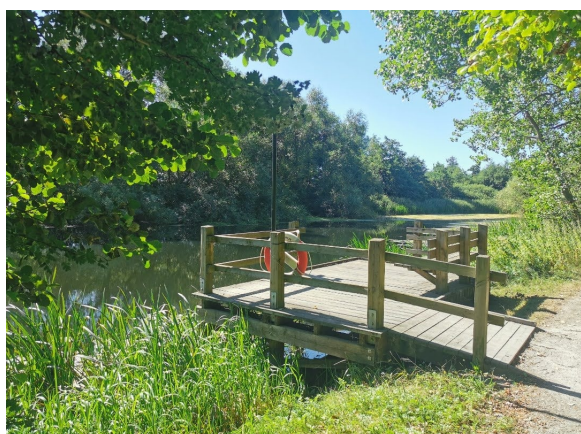
Eftersom det är känsligt med bilder på barn så är här främst bilder på mycket långt håll, enbart händer eller rena naturbilder.

Bäckdala i Eslöv

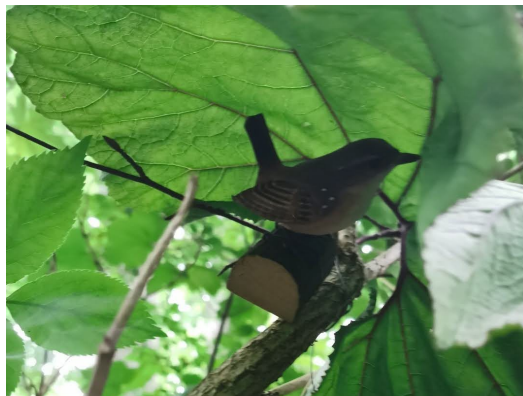
Trollsjön, bortre dammen (algbloomning i stora dammen)

Kävlingeån vid åpromenaden i Örtofta

Några bilder från håvningen.

Vi satte upp träfåglar och gav barnen kikare av toarullar att spana med på några exkursioner! Vissa förskolor hade gjort kikare själva!

Respons från grupperna:

Hej Inna

Vi vill tacka för en fin förmiddag för våra barn.

Håvninen var den största höjdpunkten för våra barn i vattencirkelnprojektet.

Vad som var så bra var att vi fick upp ögonen för att vi nära oss har tillgång till vatten och hur lätt håvning är, vi har aldrig tänkt på det tidigare.

Du hade bra material om var lätt för våra barn att förstå.

Bra med dom stora kartorna samt hinkar som gjorde det lätt att se djuren.

Alla barnen har många gånger uttryckt att dom vill håva igen och tack vare kunskapen vi fick kan vi nu göra det fler gånger.

En förmiddag var lagom för barnen som var 5år.

Våra barn lärde sig om kryp vi inte ens visste fanns, en del läskigare än andra, dom är även väldigt duktiga på att informera andra om kryp dom lärt sig under håvningen.

Många barn uttryckte att det var den bästa dagen på förskolan.

MVH Maria och Felicia på Aspebo

Hej.

Barnen älskade det, de tyckte de var lärorikt och roligt att kolla alla olika insekter. Vi hade otur att våran lilla vattenhåla hade förlorat mer vatten än jag trodde men de ligger på mig.

Hjalmer var väldigt pedagogiskt och fångade barnen uppmärksamhet på ett roligt och trevligt sätt. Barngruppen pratade om exkursionen i flera dagar efteråt.

Vi hade gärna gjort detta fler gånger, då vi är en förskola ute i landsbygden så är barnen vana vid natur och insekter och djur. Men de tycker det är lika roligt för det, om möjligt att man kunde fånga levande insekter och kolla på i lupp eller bara i handen? Lite osäker då jag själv är en stadsmänniska och ej van vid naturen.

Mvh Billinge förskola Jesper

Hej.

Vi gjorde hävning tillsammans med Hjalmar, och vi pedagoger lärde oss mycket kring hur man kan jobba med detta tillsammans med barnen. Upplägget var bra, med att först håva och sen ta en sammanfattning med konkret material. Alltigenom en rolig och lärorik dag!

*Hälsningar Johanna
Munkebo Förskola
Eslöv*

Hej.

Vi tyckte att det fungerade bra. Hjalmar var engagerad och lugn med barnen. Många barn fortsatte att prata om det hemma. Det var ett intressant innehåll som barnen upplevdes uppskatta och det var lätt att hänga med.

*Vänliga hälsningar,
Rebecka Larsson
Vitsippans förskola
Eslövs kommun*

Hej Inna!

Vi hade en mycket bra och lärorik exkursion både för oss vuxna och barnen. Barnen visade ett stort intresse och nyfikenhet och en del av dem pratar och refererar till den dagen fortfarande. Vår tanke är att vi ska försöka fortsätta håva med andra barn som inte fick möjligheten att följa med.

Vi hade gärna deltagit i fler exkursioner eller som en utbildning för oss pedagoger men antar att det är en ekonomisk fråga om vi kan

Med vänlig hälsning

Anette Wirsén

Leg förskollärare

Ekebackens förskola

Eslövs kommun

Hej

Vi gjorden en gemensam utvärdering på Sockertoppen om skickade det till dig från Kristina Jansner.

Mvh

Eva Danell

Förskollärare

Sockertoppens förskola

En förskola har fyllt i vårt formulär som vi brukar ge till skolklasser:

Hur fungerade handledningen med för- och efterarbete som ni fick innan exkursionen?

Okej (Val: dåligt-okej-bra) Vi anpassade det lite till de yngre barnen, tex hittade vi filmer på urplay som passade ålderns bättre än de som skickades via länk.

Pratade med Inna om att man kanske kunde sätta namn på memo som skickades ut med insekter, lättare att snabbt kunna berätta vad insekten heter.

Trevligt med uppdukade materialet som vi kunde ta del av i personalrum.

Hur fungerade exkursionen pedagogiskt? *Bra (Val: dåligt-okej-bra) Guiden var tydlig med vad vi skulle göra, visade barnen olika insekter som de håvat upp, berättade om dom, hade med olika material för att fånga barnens intresse.*

Samlat betyg 1 - 5 (1 sämst - 5 bäst): 4

Kan exkursionens innehåll integreras med läroplanen eller ligger den utanför detta?

Integrerad

Ligger så den kan integreras. Vi arbetar redan mycket med fokus på natur och hållbar utveckling.

Enligt forskning kan utomhusundervisning gynna elever som kan ha svårt i klassrummet, eftersom det är ett annan inlärningsätt. Det befäster kunskap på ett annat sätt genom upplevelser, ökar koncentrationen, minskar konflikter mellan elever samt att utevistelse är bra ur hälsosynpunkt. Hur känner ni att utomhusundervisning påverkar era elever? *Positivt. Vi hade kunnat se film, läst litteratur.... Men att uppleva saker med hela kroppen fångar de yngre barnen och väcker intresse och lust till lärande.*

Inspirerar exkursionen er att vara ute mera med era elever? *Ja/nej*
Vi har redan undervisning och vistelse ute i stor utsträckning, både på förskolegården och i närmiljön(skogsmiljöer). Vi ser stora fördelar i detta precis som forskningen visar. Vi kommer fortsätta med detta. Vi kommer dock att de närmsta veckorna planera in undervisning vid en damm i närheten där vi ska håva och fortsätta undersökandet.

Vilken plats var ni på? *Kävlingeån i Örtofta*

Produktiva frågor – används när man studerar djuren vid håvningen

Källa: "Leka och lära naturvetenskap och teknik ute". R. Lättman – Masch et al 2020. Outdoor Teaching förlag.

Uppmärksamhet

- Kan man se vad som är fram och bak på djuret?
- Vilken färg har djuret?
- Har den ögon?
- Hur ser djuret ut på undersidan?
- Hur tar den sig fram i vattnet?

Mäta och räkna

- Hur många ben har djuret?
- Hur lång är den?
- Är benen lika långa?

Jämföra

- Ser djuret likadant ut fram och bak?
- Har alla djur av samma art samma mönster på ryggen?
- Har alla djur av samma art samma färg?
- Är alla djur av samma art lika stora?

Skapa aktivitet

- Vad händer om man sticker ner en pinne framför djuret när den simmar?
- Vad händer om djuret träffar en annan insekt?

Probleminriktade frågor

- Hur fort kan djuret simma?
- Vad äter djuret?
- Tycker den bäst om ljus eller mörker?

Resonera och spekulera

- Har djuret några fiender?
- Samarbetar djuret med andra av samma art?
- Vad gör djuret på vintern?
- Vad behöver djuret för att må bra?

Vad heter ditt djur? Leta upp det på småkrypsplanschen!

Kontakt för exkursionerna: Inna Ljungblom, naturifokus@gmail.com, Naturifokus